

ש"מ צנמוי שבה' כן וכתב צ"ס הר"ן דדוקא
אחר שאכל שנה ג' איתרע סכדותא דשערא.
ול"ע דא"כ ליתרע נמי חזקתו ור"י קאמר דלכ"י
הוב ציד הצעלים משום דכוח מוחזק. ואפילו ר"כ
דס"ל פירות בחזקת אוכליהן לאו משום דכוח מוחזק
אלא כדי שלא להעריח צ"ד פעמיים אוקמובו צידו.
ול"ע.

תקינן לי רבנן דמרי ארעא יהיב טסקא כו'
ארעא דלית לי כריא כו' איבעיא לי למחויי
ואע"פ שיכול למחות גם בארעא דאפשר לתת טסקא
אפ"ה תיקנו רבנן דצט"כ ליהב טסקא כי שמה
לא ימחה ולא דמי לגזל דלמה לא ימחה ומדוע יתן
לזה להיות צט"כ ולפיכך כמה דאפשר לתקן בלי
מחאה מתקינן.

אמר ר"י מלוה נאמן מיגו דאי צעי אמר לקוחה
היא צידי הנה ל"ע לראשונים דס"ל
צריש מסכתין דלא אמרינן מיגו מממון לממון דהבא
לכאורה הנה מיגו מממון לממון, דהא חס ה"י
עושן לקוחה היא צידי ה"י בופר ציורת ממון ממה
שכופר עכשיו, ועוד קשה דכוח מיגו דהעזה דאינו
מעוז לכפור כ"כ ולומר לקוחה היא צידי. ועוד
קשה דהא הוב מיגו להוציא דהא קודם שאכל הפירות
לכו"ע הלוב שהוא בעל הקרקע הוב מוחזק, ור"י
דכא בעל המימרא הכא ס"ל לעיל דאפילו אחר שאכל
הפירות הוב בעל הקרקע מוחזק.

דף ק"י ע"ב תוד"ה סבר ול"ע מה היא ראיה
הגמי מספק זה קודם קולץ ונותן
דמים אלמא כיון דלמיקץ אמרינן לי אייתי רא"י
ושקול ה"י האי שטרא כיון דלגזייתא קאי כמאן
דגזי' דמיה. האריך מוכח משם דכוח מוחזק בתם
הסברה הוא כמש"כ רש"י דכיון דצין כך קולץ האילן
והספק הוא אם חייב לשלם דיינינן לי למוחזק אצל
הכא השאלה היא אי חשבינן לי מוחזק מקמא דאתי
לידו בתשלומין מאי רא"י איכא מהתם.

והנה לרש"י ל"ע דהאריך שייך לאומר דעמא דעל
היתומים להביא רא"י הוא משום דצין כך
גובה כולה ארעא והשאלה אי צריך לשלם דמי דהא
צב"א ר"ח ס"ל דמשלם גריוא דארעא שיעור שצחא
ואפ"ה הוב ס"ל עכשיו דעל היתומים להביא רא"י.
ואפשר דמאי דאמרינן סבר ר"ח למימר כי מסלקין

מסתלקא מסתלק ושקיל שצחא דמסתלקא על כרחי
קאמר דהא שיסתלק ע"כ לא צריכים לתנאה דילי
וע"כ הכונה שיסתלק בלא שצחא דצצחא בלא תנאה
ל"ה מסתלק. וי"ל דה"ל דלא צריך תנאה אלא דלאו
כל אינשי דיני גמירי ואין מזה הוכחה דנחכין
לשצחא.

דף ק"ט ע"ב רש"י ד"ה כי מעית לשחיטת
קדשים דע"כ קיבולי קבלה.
והרמב"ן במלחמות כתב דדחוי דחי ואחד מקושיותיו
של הרמב"ן הם דכל החכמים היו מקפידים בקושיות
דמלינו ר"י דעניש כמה תלמידים משום דחקשו ל"י
ור"כ קיבל עליה דלא לאותצ"י ודברי הרמב"ן צריכים
תלמוד דמה שקיבל ר"כ דלא לאותצ"י היינו כדי
להתצוות שלא יכירו כולם שהוא ת"ח ומה שהקפיד
ר"י על ר"כ לא ה"י על השאלה אלא דסבר דמגחא
צ"י, ואין יתכן שיהיו החכמים מקפידים על השאלות
וכדי פלפול התלמידים הוא אחד מקניני התורה ומאן
דמלי רחמנא נילן מכיסופא דשימי יתכן שהתפלל
שיוכל להשיבו והר"ה שלא אמר להדי' שלא ישאלבו
יותר. אלא דרב שימי קיבל עליו שלא לשאול עוד.
ואפילו לפי פשוטו שהעטע ששאלו רב שימי היינו
דוקא משום ששאלו בצרכסי והכא מאן לימא לן
דצרכסיא ה"י. ואמרו על רבינו הקדוש אידי דשכיחי
צ"י רבן מחדדי שמעתתא עפי. וכן ר"י בתלפזן אחרי
פטירת ר"ל שר"ל ה"י מקשה כ"ד קושיות ורואח
שמעתא. ומ"ש הרמב"ן ע"ז דזה ה"י אחרי פטירת
ר"ל אינו מובן כלל.

דף ק"י ע"א הכא שטרא דכוח כח"צ צ"י שנין
סתמא כו' לוב אמר שתיים כו'.
קשה דמשמע הכא דמספקא לן ולפיכך אזלינן צתר
מוחזק ובה לעיל ד' צ' אמרינן סלעין דינרין מלוה
אומר חמש ולוב אומר שלש רצ"א אומר מודה במקצת
בענה וחייב והיינו דצט"ר איתא רק שתיים דסתם
סלעים שתיים הוב והשלישי דמודה לאו צט"ר הוא
והוב מלוה ע"פ ולי"ה הילך כמצואר התם צט"ר, ור"כ
ל"ע הכא דסתם שנין שניים הוב וא"כ השטר
מסוימו וצלי מוחזקות יהי נאמן ואין ס"ל דאחרי
שאכל המלוה ה"ל מוחזק. ואפשר משום דהכא זהו
נוסח השטר וליכא למידק מיני' מידי דהוב כאילו
שכחו לכתוב כמות השנים. אצל התם נראה שכתבו
סלעים לשם מספר וא"כ הכונה היא שניים.

זגמויי שהציא משם הרין משמע דרך לא תצא
אבל לא תעשוק ולא תגזול עובר לכריע.

רש"י ד"ה ושמאל אבל שכיר שעות דלילה גובה
כל הלילה וכל היום שהיום הולך אחר הלילה.
י"ע מה ענין יום הולך אחר הלילה לגבי דין כל
תלן היכן מוזכר בתורה ענין יום שלם וזה.

אב"ר אין להקשות אמאי עובר כיון דעבר לילה
בראשון ולא עבר שוב אינו עובר כדאמרין
גבי שוקאי דסורא. דאינו דומה דהתם מדין פעולתם
הי' לו לעצור אלה שמחלו ח"כ שוב אינו עובר אבל
הכא מדין פעולתם אינו עובר צלל תלן ח"כ עדיין
יש לו לעצור צלל תצא עליו השמש הא למד זה
דומה לשכיר לילה שאינו עובר צלל תלן ועובר משום
לא תצא.

דף קי"א ע"ב מאחזק פרע לאחרים. ואף
דחמיטע הוא רק לגבי לא תעשוק
ילפינן מני' גם לשאר איסורים דשכירות הי' מג"ש
דבסמוך או מסבירא למאן דל"ל ג"ש. ואע"ג דלעיל
איכא פלוגתא בין בראשונים לאחר לילה בראשון
שאינו עובר משום כל תלן דאיכא דס"ל דאין זה
גילוי אלא לכל תלן אבל שאר איסורי שכירות עובר,
דכא כיון דידענו דהגבירא הזה הופקע מאיסור
אחד של חיוצי שכירות הרי זה גילוי לכל האיסורים
שאין הגבירא הזה צדיני איסורי שכירות אבל התם
שנתגלה תנאי צאיסור אחד שמא אין זה אלא צאותו
איסור שנתגלה.

רמב"ה דע"ה וכתבא מוכח דמחילה אינה לריכב
קנין דע"כ הכא צלל קנין חיירי.
קשה דאין זה דומה לדיני מחילה דעלמא דהתם
חל עליו חיוב וצא זה ומחלו משא"כ הכא לכתחילה
לא נחייב לו, והרי הוא יכול להסכים לעצוד צחנס
ומה לי שהסכים לעצוד צחנס אללו אך שחזירו
קיבל לשלם לו.

בא"ר ועוד י"ל דפלוגתא דכא לא שייכא מידי
למחילה כו' כיון דניתק ממנו שעה
אחת כשעמד אלל שולחני שוב אינו חוזר לאיסור
כל תלן. וקשה דכיון דמחילה אינה חלה אמאי ניתק
ממנו אפילו שעה אחת. דהא כל שעה יכול לגבות
ממנו. וי"ל דפעור מדין לא תצטו, ובעלמא אינו
חייב לתצטו מהרגע שמתחיל בחיוב דכיון דתצטו

לכו צארעא מסלקין לכו היינו קודם שקיבל דצרי
ר"י דעל היחומים להציא ראי, אך צפשוט לשון
הגמ' משמע דאף אחר שקיבל דצרי ר"י עדיין הוכ
ס"ל דצארעא מסלקין לכו. ועוד דקאמר ולא היא
דמי מסלקין לכו מדריג וכולל מדריג גופי, ואולי
משום דצדריג מפורש להדיא וצדריג איכא לדחוק
צפירוש אחרונה.

בא"ר וי"ל דכיון שהי' הקרקע צחזקה אציהן
תחלה כו' עדיפה מיורד לתוך שדה
חזירו ונטעה שלא צרשות. התוס' לא ציאו סברתם
צמאי עדיפי כיון דהקרקע של המלוה וצודאי שלא
צרשות ירדו אלא דצטעות עשו כן.

צא שבוך לי פועלים שניהם אינם עוזרים, י"ע
אמאי לא חל שכירות ע"י שליחות.
ומשמע לעיל דהשובר את הפועלים שאין צע"כ
יכול לחזור צו מתקליצ השכירות שקבע ע"י השליח
הרי דחל בשליחות. ומאחזי להגאון מפלגאק צספר
מעייני החכמה שהק' כן וחי' משום דהוכה שליחות
לד"ע. ואין לזה הצנח דצשליחות אין עצירה ורק אח"כ
הלה עושב עצירה הא למד זה דומה למקדש
את האשכ ע"י שליח וזינתה אח"כ.

דף קי"א ע"א הני שוקאי דסורא לא עברי משום
כל תלן. מהא דנקטא בגמ' כל
תלן ולא לא תצא אין מכאן ראי' לראשונים דס"ל
ללא תצא עובר כיון דליכא מיעוט, דאדרבא כיון
דמסיק אבל משום כל תשכא עובר שאינו אלא
דרצנן ולא נקט לא תצא משמע דלא תצא אינו
עובר ונקט כל תלן משום דעיקר מיעוט כחיצ צי
אלא דעדיין קשה אמאי לא נקט לא תגזול ולא
תעשוק דהוכה דאורייתא ונקט כל תשכא דהוכה דרצנן,
דכא צלל תגזול ולא תעשוק מסתבר דעובר גם אחרי
יום הראשון, ואפשר דנקט כל תשכא לרמז על לא
תעשוק כדאמר צסמוך לך ושוב וכו' עושק, וא"כ לא
הוכה דרצנן, אבל עדיין איכא הוכחה קלח דאינו
עובר משום לא תצא דהוכה לי למינקט לא תצא
דעסיק צי' ולא לא תעשוק דאיסור חדש הוא, אך
לאמיתו אידחי' הא דר"ח דלך ושוב קעבר צלל תעשוק
ואינו עובר עד שיכפור ממנו. והנה צשט"מ משמע
דלראשונים דאינו עובר אף צלל תצא אחרי הלילה
הראשון גם צשאר חיוצי דשכירות אינו עובר אולם

ולשון זה קצת דוחק לפרש כן. שר"מ צשע"מ שכתב
דאגב שיטפס דכל תלין דרישא נקט הכא כל תלין אכל
האיסור הכא הוא לא תצא עליו השמש.

דף קי"ב ע"ב תודי"ה שכיר צזמנו אכל שכרו שלא
צעדים מתוך שיכול ואומר לא
שכרתיך מעולם. לפ"ז י"ל דידעו העדים כמה קצץ
דאג"ה יכול לאומר שלא קצץ כלום או שקצץ קצת
ופרעו דהא חקליה נאמן דמדכר דכירי, אולם
להרמז"ם דלריך לישצע צע"כ כמה קצץ י"ל דלכ"י
לא טען כן כיון שאינו רוצה לישצע, אך אם ישצע
שפרעו יבא נאמן שוב צמיגו, וצלא"ה יבא לריך לישצע
דמאי עדיף קליה שעלי לריך לישצע וטענת פרעו
שלא ילערך לישצע.

בא"ד תימ"ה דכיכי נאמן צמיגו כ"י וא"י מה
מועיל מיגו דאילו אומר איני יודע לא
כוכ מכני שום מיגו כ"י וציצמות משמע נמי דלא
מכני מיגו צכ"ג דאמר אינה נאמנת לאומר מה
צעלי צמלחמה משום דאמרה צדדמי כ"י ולא מכני
מיגו. ונראה לומר דכ"ה הא דאין מאמינים לו הוא
משום דחיישין שמא הוא יודע דכוכ רק צדדמי
ומשקר ועוין צודאי אכל אי ידענו שהוא עכשיו חושב
כן צודאות לא היינו מוילאים מידו דהא שייך
שלדקו דצ"ו, ולפיכך מיגו מכני הכא שהוא חושב
אמת, אכל גצי מת צעלי אין מתירים אותה להינשא
אפילו אי ידעין שאינה משקרת דשמא צמליאות נדמה
לה ומטעם ספק לחוד אין מתירין אותה להינשא.

א"ה ניתב לי צלא שצועה. ולא צעי למימר
דלכ"י חיקנו שצועה דאליה לא שצקת
חי למשכיר חדא דהא יכול לפרוע צעדים, ועוד
דבך הינא ליכא אלא צשכרם צעדים א"כ יכול
לשכרם שלא צעדים.

תוד"ה קציצה לא מלי לשנויי כ"י דאיירי כששכרו
שלא צעדים כ"י דהא ע"כ איירי
כשיש עדים דאליה כו"מ לאוכוחי דמיירי כשיש
עדים דהא כתבו לעיל צד"ה א"ה דבך צרייתא כוכ
דומיא דר"י ואי מיירי צששכרו שלא צעדים ולפיכך
המעצי"ה א"כ אמאי פליג ר"י וס"ל דשכיר נשצע
ונוטל.

דף קי"ג ע"א תודי"ה כשחא וא"י א"י צזמנו
אמאי נשצע ונוטל כ"י אכל הניחו

אח"כ איתברר שר"ה כספו לכהחילה אכל הכא
כתנה עמו מעיקרא שלא ילערך לשלם עד שעה
שחוצטו, והכא כשוקאי דסורא דלעיל.

בא"ד ורבה אמר כיון דחור זמנו חורר כוכ
כדמעיקרא. ור"ב ששת דפליג נמי מודכ
לכא דכתבו לעיל ק"י צ"י ד"ה ילא מצעי שילין
כל הלילה, והכא לא ה"י פטור מעיקר החיוב דמתחלת
כלילה אם ה"י תוצעו ה"י מתחיל החיוב. וגם י"ל כיון
דהלא לא פטרו מהחיוב אלא משום שאחר ישלם א"כ
החיוב עומד צעינו ואדם אחר ממלא חובתו.

בא"ד ובר"א קנין איירי דצקנין לא ה"י לריך
שער דאפילו עבד כנעני קונה עצמו
צחליפין. יש לדחות דכתם צחליפין צקנין הוא לקנות
וצכ"ג גם צע"ע קונה עצמו אכל הכא צקנין הוא
צמוחל לו צממון וצכ"ג אינו משתחרר דע"ע
גופו קנוי ואינו יולא צגרעון כסף.

בא"ד ול"זה הפירוש נמי יש להוכיח קצת כ"י וצלא
קנין מיירי דצקנין אפילו רצה מודכ, צ"ע
אמאי לא כתבו סברה דלעיל דע"כ צלא קנין איירי
דקנין ל"ש אלא כשפוטרו לגמרי צכדיא.

בא"ד ואין להקשות מה"ג דפירש צפ"ק דסנהדרין
גצי פשרה לריכא קנין כ"י צמוחל לריך
לצקנות. פירוש דכ"ג מפרש דצקנין נעשה אחר כפשרה
ולכ"י הוקשה להחוס' לפרש דכוכ מחילה צעעות
וכיונו דכתבו כ"ש אם לא נפרש ככ"ג אלא צקנין
עושים קודם שיטעמו. וכן פירשו להדיא צסנהדרין
ו' א' ד"ה לריכא.

דתם שכתבוו אכל חנוני. קא מתרץ כ"י לר"ש
לשיטתו דלעיל דאינו חורר. והנה לא סליק
דעמחא למימר דצרייתא מיירי דאגרא מני לצועשי
צעשא או צשליחי דאגרתא אכל למסקנא דמוקמינן
צרייתא כשני ה"ה דוקי בך צרייתא כן.

נתנה לו צחצי היום מששקעה עליו חמה עובר
משום כל תלין. נראה דכ"י פירושא אם
נתנה אחר חצות היום שהוא אחר שכתמה כתחילה
לשקוע שאז אינו יכול לעבור שוב צלא תצא עליו
השמש הריכו עובר צכל תלין. דליכא למימר כפשוטו
כיוון ששקעה עליו חמה עובר צכל תלין דהא צכ"ג
אינו עובר אלא משום לא תצא עליו השמש. והנה
צצ"ק הגירסא צגמי כיון ששקעה עליו חמה עובר,

תוד"ה מה ערכין וא"ת מאי לריך קרא דמ"ש
מנזיקין כו' וה"ל יש לנו לשום כמה
הוא שוק באבר שהנשמה חלוי בו. ל"ע דמכא
דבציאו לעיל מפ"ק דערכין דקדשי מזבח האומר
ראש חמור זה הקדש הוא והקדש שותפין מוכח
נמי דאי לאו קרא אינו נדון ככזו דאל"כ מ"ש
קדש דהסבירא דאיכא בקדשי צדק הבית וערכין
איכא בקדשי מזרח. ונראה דשאיני ערכין מקדשי מזבח
דערכין הקדש בערך של הראש וערכו של הראש הוא
שויות כל הבהמה, אבל שויות של הראש לצד והיינו
אם יומת רק דמי הראש יכ"י קדוש.

והנה לולי דברי התוס' ה"י נראה דודאי סברא הוא
דל"ש מנזיקין אלא דדבר שהנשמה חלוי בו
השויות ככל הבהמה כשהיא ח"י אבל עדיין נותר
שויות הבהמה כשהיא מתה וזו לא הקדש ולזה
לריך קרא דנפשות דקדשים הכול. וקצת ל"ע מהא
דאמר ערכין ד' צ' ראש עבד זה הקדש הוא והקדש
שותפין בו ומכ שויות איכא בעבד מת.

רש"י ד"ה האי שאם העריך עלמו עני והעשיר
קודם שהעריכו כהן אינו נדון בהשגת יד,
כונת רש"י להיבא דחזר והעני דשייך בהשגת יד,
דאילו נשאר בעשירות לכוי"ע נותן כעשיר וא"ל
קרא דעד שיהא במכותו. וכ"כ התוס' הכא.

דף קי"ד ע"ב תוד"ה מהו וכן נמלא בתשובה
גאון כו' וא"כ לא ה"י כהן. ר"ל
והוא ראי דחמי ל"י משום כזו דר"ע וכן. כהא דדחי
ל"י כר"ש דעכו"ם אינם מעמאים דעיקר טעמיה
משום דלאו כהן ה"י, ול"ע קצת דאינו דומה דא"ע"פ
שה"י צידו תשובה יותר מעולה מאיזה סיבה שהיא
ר"ל לומר התשובה הזאת אבל אין מה ראי שיאמר
תשובה שאינה נכונה כלל.

רש"י ד"ה מאי קאמר וברי הוא ריבית אללו
שישתמש במשכנו חנם. ל"ע מאן לימא לן
דבחנם היא שמה ינכח מחוצו ואפ"ה אסר רחמנא
ואפילו למ"ד לעיל בפרק ה' ס"ג א' דריבית ע"מ
להחזיר אסור הא אינו אסור אלא מדרבנן. ועוד דהא
כתבו התוס' התם דאינו אסור אלא כשרוצה כל
החוב ואח"כ מנכח אבל כשמנכח מיד לכוי"ע מותר
וא"כ לוקמה הכא כשמנכח מיד.

לי עד שיעלה עמוד השחר שאזכור. ול"ד נראה
לישצ דרך היבא דלא ה"י בדעתו לכן או ללאו כשיגיע
זמן החיוב רמי אנפשי ומדבר אבל אחרי שנכנס
ללבו שפטור שוב לא רמי אנפשי למדבר. וה"ה לגבי
מה שהקשו משבועה כיון דאללו מונח קיים שפטור
א"כ ברי הוא מוכן לישצ דרך קודם שדנים עמו
על הדבר ומסתפק בעלמו רמי אנפשי למדבר.

בא"ד ועו"ק צמודה צמקת אמאי אין צבי"צ
נשצ דרמי אנפשי ומדבר. כתב
מהרש"א ומכופר הכול לא קשיא להו דמשום שבועה
דרבנן דקילא רמי אנפשי ומדבר. ואינו מוכן דשבועה
דרבנן היינו דהחיוב הוא מדרבנן אבל האיסור הוא
דאורייתא, ואי משום דשבועה דאורייתא חמירה לאינשי
דאיחא צניקת חפץ עכ"פ אמאי יכ"י שבועה דרבנן
צלא נקיטת חפץ קילא צעינו מאיסור כל תלין.

תוד"ה ואת המחרישה קשה לר"ת כו' א"כ האין
נעל המחרישה. כתב הגר"א צהבותיו
וקושיית החי תירץ צבי"ת דמתני מיירי בעבר
ומשכנו וצב מחורץ קושיית תוס' ד"ה מחזיר עכ"ל
ונראה דהתוס' מייאנו צב דס"ל כהרמב"ם דכלי אוכל
נפש מחזיר מיד וצמתני קתני ואת המחרישה ציוס
דהיינו דאינו חייב להחזיר מיד וע"כ דלא מיירי
צבכיו.

מתיב ר"י לא יחזול רחיים ורכב הא דברים
אחרים חובל. קשה לדעת הרמב"ם
והתוס' דרחיים ורכב חייב להחזיר מיד מאי קשי
לר"י אימא להכי כתב התורה למימר דלריך להחזיר
מיד אבל דברים אחרים כיון שעבר ומשכנס קונה
אותם וא"ל להחזיר.

דף קי"ג ע"ב לא שלוח צ"ד כמלה. וא"ע"ג דלא
ידענו דשלוח צ"ד שונה ממלה
דלגרך קרא למימר דהוא כמלה אינערין קרא
למשטינכו כדי שלא נדרוש מקרא דאם חזול תחזול
דשלוח צ"ד מותר כדדריש חנא דצרייתא דצסמוך.

דף קי"ד ע"א תוד"ה ואידך משום דקרא דצער
צעה כו' איירי גם באיסורי הנאה
כו' ומאן דלא יליף איסור הנאה צק"ו משום ג"ש
היינו משום דאכילה והנאה חזא היא. והא דקרא
איירי גם באיסורי הנאה כתבו שם צחולין דר"ש
סבר דפשטי דקרא מיירי צצער עריפה.

בחוב ע"י המשכון כיון שמחזיקו כל הזמן בתורת המשכון ועתה אינה צידו רק בזמן שהתורה חיבהו להחזירו ח"כ עדיין מיקרי מוחזק ואינו נאמן לאומר פרעתי בחוב ושוב אין זה משכון דה"ל מוחזקות צוה דכוח משכון. אבל ודאי אי אינה צידו בזמן היתר החזקתו נאצד מוחזקותו עלי.

ל"ביתו אי אתה נכנס אבל אתה נכנס לשכר כתף. ו"ע מביבא קדיין לה. ואולי דכתיב כי תשכ דשמי חוב, ו"ע מה ה"י יכול לכתוב במקום זה.

ר"ש אומר כ"י ואתה משיאה שם רע בשכונתה, ואע"ג דאי זכו עממא דקרא היתה התורה לריבך לאסור גם שאר פניות. ו"ל דאלמנה קפדה התורה שלא לערערה בשעת ש"ר ולא שאר פניות.

תוד"ה אלמנה וא"ת אמאי לא פריך מהכא לשמואל דמשמע ה"א אחרים ממשכנים. ולו"ד ה"י נראה לתרץ דאלמנה אין ממשכנים אפילו אם היא מוסרת לו המשכון מדעתה ואחרים כה"ג ממשכנים אבל שלא מדעת הלוה גם אחרים אין ממשכנים. ואפשר דה"א אחי רק להרמז"ס דס"ל דאף בשעת הלוואה אסור והיינו, דנקרא חובל אף כשלקח מרונה. ולהרמז"ס צל"ה ליכא לדיוק מיידי דמכדיוק נדע דאחרים ממשכנים בשעת הלוואה וכו"ל אמת אבל נשאר הדין דשלא בשעת הלוואה גם אחרים אין ממשכנים.

דף קמ"ו ע"ב תוד"ה שנאמר וא"ת ל"י יאשי מ"ל דחייב על כל אחת צפני עצמו כיון דמלריק או לחלק. ולו"ד ה"י נראה דהכא ידענו מדכתיב כי נפש הוא חובל דכל אובל צמשמע ולא גרע רחיים ורכב לחוד משאר כלי אובל נפש.

ומ"שה"ק בתוס' עוד לר"י מ"ל דחייב שחיים כיון דצלחו אחד נאמרו. ו"ל דאי הוה חייב אחד ה"י מספיק ליכתוב לא יחבול נפש ולמ"ל ליכתוב רחיים ורכב ע"כ למימר דחייב שחיים. ומה דמשמע בגמ' דהוה לאו שצכללות היינו לאחר דידעינן דאיכא לאו מיוחד לרחיים ולרכב ח"כ כי נפש הוא חובל כולל גם הכלאים הללו וע"כ הוה לאו שצכללות אבל אי הוה כתיב לא יחבול נפש לחוד לא הוה לאו שצכללות דאינו כולל הרבה לאוין ומה שכולל כל מיני כלי אובל נפש לאו מידי הוא.

דף קמ"ו ע"א למה חוזרין וממשכנין כ' מהרש"א ה"א דמשכנו מעיקרא נמי ע"כ מטעם זה עי"ש. והנה לרש"ג ו"ל דמשכנו מעיקרא כדי שיוכל למוכרו לאחר שלשים יום. ולגבי שיוכל למוכרו לאחר שלשים יום סגי צמשכנו מעיקרא אבל כדי שלא תהא שציעית משמטתו צעי לחזור ולמשכנו כל יום חולם למסקנת הגמ' ח"א לומר כן דקאמר וכי מאחר דמחזירין למה ממשכן מעיקרא, ומאי קשי ל"י. וכי למה ממשכן כל משכון, אלא דבשאר משכון עיקר הכיוב הוא כדי לגבות ממנו והכא כיון שלעולם לא יגבה אמאי ממשכנים. חולם לרש"ג הרי גם הכא עיקר המשכון עומד לגבות ממנו לאחר ל' יום.

מעמי' דהדר ומשכני' ה"א לא הדר ומשכני' לא. וקשה דה"א לא דמי דאי אינו חוזר וממשכן הרי החזיר המשכון עולמית וצמח נחשצ מלוה על המשכון אבל כשהחזירו רק ללילה כיון שעומד לחזור אליו למחר שפיר נחשצ משכון ו"ל דאינו מחזירו אלא שלזמן היתר המשכון נשאר משכונו אלא הלוה בתורת פקדון.

וצ"ע מאי קארי ל"י מאן לימא לן שצריך לעשות כן אלא שהדין הוא שאם רוצה יכול למשכון כל יום. ואולי אמעשים בכל יום פריך.

תוד"ה למה כדי שלא יוכל לכפור. ו"ע דה"א אכתי יכול לכפור אחר שהחזיר לו. ואולי כונתם להיבא שמשכן שני כלים אחד ליום ואחד ללילה דכ"ג אינו יכול לכפור. ושוב נתיישצתי דהכא צמשכנו צצ"ד נמי איירי וא"כ אינו יכול להכחיש בהלוואה ולאומר פרעתי נמי אינו נאמן דהמלוה מוחזק צמשכון אף בשעה שמשכון תחת יד הלוה. אלא דא"כ גם צאינו חוזר וממשכנו כל יום נמי לא יוכל לכפור, אלא ו"ל דמייירי שלא ע"י צ"ד אלא דכיון דממשכנו כל יום קלא אית לה למילתא דאית ל"י משכון והו"ל מלוה מוחזק והמוציא מע"ה חולם לעיל ק"י צ' אמרינן דלא חשיב צע"ה מוחזק צקרקע הממושכנת אלאו רק היבא דעשהו אפותיקי והכא דמשכנו שלא צרנונו ודאי דאינו אפותיקי. אך לא קשה כלל דהתם מייירי לענין אי נחשצ שדך זו שדך של צע"ה ולפיכך יקבל השבח וזה לא אמרינן אלא היבא דעשהו אפותיקי. אבל הכא מייירי לענין שיקרא מוחזק לגבי עיקר החוב ו"ל דשפיר מיקרי מוחזק

רחיים ורכב אמרתי לך אצל נא ומבשל לא שייך למימר לדוגמא נקטי קרא דאיסור נא לחוד ואיסור מבשל לחוד ומנ"ל למילף שאר איסורים.

דף קמ"ז ע"א תוד"ה ותניא לפי מה שפירש בקונטרס דמקמייתא לייבא לאוכוחי. בפירוש רש"י שלפנינו כתוב דמבשרייתא ליבא לאוכוחי.

והנה עיקר סברת רש"י ל"ע מה מצוה צבירייתא קמייתא יותר מבצבירייתא. ונ"ל משום דקיימתא מיותר וע"כ לאו למימרא דחייב אכל חדא איסור בנפרד דהא מבצבירייתא שמעינן וע"כ לאשמעינן אתא דחייב שתיים ולא שלש וזה מיישב קושיית ר"י בתוס' דאימא דאתא לחייב על כל אחד בנפרד ולא אתא למימר דאינו חייב שלש דא"כ צרייתא קמייתא למה לי.

תוד"ה והא ולמורי הר"ר דודי נראה לתרץ דמיגו לבוליא לא אמרינן. וקשה דא"כ אמאי אמר רבא דיכול לעטון עד כדי דמיכן מיגו דאי צעי אמר לקוחין בן צדי. וי"ל משום דמיקרי מוחזק במשכון כמש"כ לעיל דכחזקתו במשכון משוכ לי מוחזק. ואע"ג דצעי לאכדורי' היינו שלא יעבור באיסור לא יחבול אצל קודם שהחזירו קנאם בתורת משכון ואז נאמן צמיגו ולא כוכ מיגו לבוליא. אצל למה שכתבו בתוס' לעיל קט"ז א' ד"כ וחייב דהא דאמר לי' אצוי לאכדורי' היינו משום דזכה צי בטעות שאלו הי' יודע שאסור לא הי' זוכה צו וזכי בטעות חוזר לפ"ז ל"ע הכא דהא לא קנה במשכון וכו"ל מיגו לבוליא ואפשר דאפילו לא קנה מוחזק כו"ל בחפץ ולא מיקרי מיגו לבוליא, כיון דיכול לזכות אם רוצה.

תוד"ה לימא וא"ת טעמא דר"י משום דכי נפש הוא חובל לשאר דברים הוא דאחא ולא משום לאו שצכללות. ולו"ד נראה דאי לאו דס"ל אין לוקחן אלאו שצכללות אף אי אתא לדברים אחרים כוכ לקי גם צרחיים ורכב וגם רחיים ורכב צכלל כי נפש הוא, וככא אי לאו דאתא לדברים אחרים צאמת כוכ לקי שלש כדאמר בגמ' דכי נפש הוא חובל יתירה הוא וקאמר דאינו יתיר ולדברים אחרים אתא ולפיכך נשאר לאו שצכללות וע"כ צרחיים ורכב לא לקי משום זה.

תוד"ה אבל הכא וצשמעתין הכא קאמר רבא כי אם נלי אש למאי אתא פירוש לאחיה לאו ללקות אם לא לעפוי לאו על נא ומבשל. קשה דא"כ מאי קשי' לכו לעיל בתחילת הדיבור מאי מקשה נלי אש למאי אתא הא אינעריך לכדתניא כדאמר אצוי וכו' השתא קאמרו דרבא מפרש למאי אתא לאחיה לאו ללקות. ונראה דאי כי אם נלי אש אתא לכדתניא ע"כ לא אתא לדייק שום איסור ולפיכך לא אתא לחדש חיוצ מלקות אצל השתא דכי אם נלי אש אתא לאיסור חמי עברי' א"כ תו ידעינן דכי אם נלי אש אתא לחדש איסור מלקות.

בא"ד וא"ת כו' ולא אמרינן רחיים ורכב אמרתי לך ולא שאר דברים. ולו"ד נראה דהתם מיתורא קדריש דכו"ל למיכתב אל תאכלו כי אם נלי אש וכו' דפרע הכחוש נא ומבשל לאמר שרק עליכם לוקחן אצל להכא אינעריך רחיים ורכב לומר שחייב משום שני כלים נפרדים וגם כשהצלים שניהם שחייב שניים. אח"כ ראייתי במהרש"א שכתב. ועוד נראה דרחיים ורכב דכתב קרא לדוגמא בעלמא וידעינן מני גם לשאר דברים וא"כ לא מצינו למימר

סליק פרק המקבל בעזר צורי וגואלי

פרק הבית והעלייה

לומר דכיון דאין מוחזקותו כוכה על כל האצנים שברי יש צידו יותר מחלי א"כ אין מוחזקותו מועיל לו כלל דאין מוחזקות כוכה שהוא שלו אלא דאין בשני יכול לבוליא ממנו מטעם הממש"ב.

תוד"ה ולחזי שכן רגילות הוא שאינו נופל צלמאום צשוכ. ל"ע דמאן לימא לן דנפל צלמאום צשוכ אלא דקאמר דאם יש אצנים שלמות צרשותא דחד מנייהו איכו שקיל לכו ואי אית לי יותר מחלי כך דכוכ יותר יחזיר לחצירו. ולא מסתבר

אלא דשצמד עלמו לתקן הקורב כמו שנתקן התם הפרסק אבל מנלן שמשצמד עלמו להשכיר לו הבית. וי"ל דדי ללמוד שמזכיר הפרסק והבית כדי לשעצדם ואופן השעצוד משתנה בכל מקום לפי ענינו.

ויש לעיין דבית זה סתם משמע לי לגמי דאי נפל אזלא לה וכבא בבית שחתת העלי שהזכיר זה ופרסק שהזכיר זה משמע לן דלריך להביא חדש. ויחא דכבא תיבת זה שהזכיר הוא לאומר שמשצמדו באופן כזה שהוא עכשיו משום שלא ב"י לו להזכיר כלל הפרסק או הבית שחתת העלי.

דף קי"ז ע"א איפחת תחתונה מכו למסיק לגמרי בעליונה. ז"ע דבא כתב הנמוי בשם הרשב"א דדוקא היכא דנפתח התקרה דע"י תחתון ח"א לעליון לדור וכדלית שפי"ג פרסק דע"י שנעקר הפרסק אין תועלת בדלית אבל היכא דנשצרו הקירות של הבית אינו צריך לתקנם דבית זה אמר לי וא"כ הכא אמאי חייב להעמיד לו העלי העליונה דודאי לא ע"י עליונה נפסדה התחתונה. וגרסא דכבא שיעצד עלמו דבאופן שפי"י התחתונה ישצר העליונה אם לא יתקן יכול לדור בבית זה ואף בעלי העליונה דהרשב"א לא אמר אלא לענין חייב תקון אבל כיון שחייב לתקן שעצד גם הבית שלא גרס להפסד. ולמשי"כ התוס' דכבא מספקא לי אי כשאמר בית זה הוה עלי עליונה בכלל ח"כ על האד דהוה בכלל ע"כ להכי נתכוין שאם ישצר עלי תחתונה ישעצד לו העליונה דאח"כ דלגבי תחתונה נתכוין דרק אם ישצר ע"י תחתונה אבל לגבי עליונה כיון דלא שייך באופן אחר ח"כ ודאי להכי נתכוין.

למאן דאמר העליון מתקן קסבר על המזיק להרחיק עלמו. יש לעיין בהב"א דמייירי צווכר ומשכיר אמאי יתחייב צווכר דכמו שחייב המשכיר עלמו להעמיד לשוכר בית שיוכל להשתמש בו כמו כן חייב עלמו להעמיד לו בית שלא יזיק דאם יזיק לא יוכל להשתמש בו. וגרסא דדמי להא דאמרין לעיל ק"א צ' השוכר חייב לעשות לו סולם ומעקה דאין כאן חסרון צגוף הבית. אך קשה דסתם מירי שלא אמר לו איזה סוג בית ישכיר לו להכי ישנם דברים שהשוכר חייב לעשות אבל הכא דאיתא במשנה נפתחה העלי וא"כ מוכח שהשכיר לו בית עם מעיזה ואדעתא דהכי שכתו ואם נפתחה

בא"ד ובריש צ"ב פשיטא דאם נפל הכותל דהוה של שניהם ומשני לא לריכה דנפל לרשות דחד. וגרסא ליישב דודאי אין רגילות שיפול מחנה על מחנה צווכר כמשי"כ לעיל וא"כ ח"כ דיש צרשות אחד יותר עדיין ילערך לחלק דאם עשו שותפות ודאי עשו שותפות של מחנה על מחנה ואח"כ משני דנפל כולה צרשותא דחד אבל צפשונו לא נקטינן דנפל כולה צרשותא דחד, אבל הכא אין המוחזקות אלא הוכחה לאיזה הצנים שיכיו שלו ולא על כמות האצנים דהלא אנו יודעים שהם שותפים והם אינם חלוקים בדבר וא"כ מקשה מה דנפל צרשותא דחד הוה שלו. ושוב נשייבצתי דבאופן שהרבה הצנים נפסדו ואינם ראויים לשימוש מחמת הנפילה צב"ג צריך שיועיל המוחזקות כמו שמועיל לאיזה סוג הצנים ומסתמא בכל גוני מייירי סתם וא"כ הדרה קושית התוס' לדוכתי.

בגון שיש עסק שצווכר ציניהם ופי' הרי"ף והר"ש דא"ל חמשין מנייכו אית לך ואידך חמשין לא ידענא. והק' הרש"ש דאף אי אמר על הכול לא ידענא הו"ל מודה במקלף מר"ה קמייטא דריש מסכתין. ולק"מ דסתם הריכו מחזיק בכול וגמלא דחמישים שהוא מחזיק איכא עדים שאינה שלו אבל הכא אינו מחזיק ביותר מחמישים דהא מייירי דנפל לרי"כ ואפילו אי נפל לרשותו הא שותפין לא קפדי אהדי. ועיי"ש בריש מסכתין ג' אי בקושית רע"א שם וצמח שישצמו דבריו. אלא דל"ע דצמח שמודה הא אינו מחזיק וא"כ אינו מודה במקלף. וי"ל כמשי"כ התוס' ד"ה לימא דחשיב מחזיק שאנו יודעים שהחזי שלו אלא דאינו מחזיק בכולו ולהכי לא קשה קושיית הרש"ש אבל צמחי מחזיק הוא ומכחצי כזה מודה שחלק ממנו אינו שלו. והגרע"א הק' בתוס' שלו דבא הו"ל הילך. ואין לאמר דמייירי שמקלף הצנים ממח שמודה אינם קיימים האצנים שאינם קיימים אינם מועלים עליו להחזיר לו ולא שייך צ"י הודאה. ובנתיבי"מ סימן קס"ד כתב דמייירי דפניכו לאצנים דרך גזילה וזכו דוחק ולא מוזכר הכא כלל ואפשר דמייירי שהלך באחד וחלק ולקח חלקו ואח"כ צא חצירו ועטן שחלק ממח שלקח הם אצניו ועוד שחלק מהאצנים שלקח נפסדו וכדוה לו בחלקן ובחלק שנפסדו ובחלק השני כופר.

וכי דא דאמר רבין כו' חייב אחר להעמיד פרסק כ"ז שהדלית קיים וקשה דמכתם לא חזינו

ומה שהי"ז לו ממון על הבולאות זהו ענין אחר. וי"ל כמש"כ בסמוך דעדיין לא קנה הבית.

תו"ד"ה ר"י דלא כלוכו כלום שהרי אם נשרף הבית לא ה"י נותן לו יציאותיו. וי"ע אמאי יהי פטור לתת לו יציאותיו כיון דהוא קנה הבית ונעשה שלו. וי"ל דכל זמן שבעל הבית אומר שאינו רוצה בזה הוה הבית של בעל העלי ומכ שאמרו זה נהנה וזה לא חסר לא מהבית אמרו אלא מהקרקע כי הוא משתמש בקרקע שאינה שלו. וזה מיושב קושי דלעיל על רש"י אמאי נקרא זה לא חסר. אך י"ע דבסמוך צ"ע קאמר דילמא עד כאן לא קאמר ר"י התם משום שוארייתא דאשיתא, ואי לא קנה לא שייך לאומר כן. ואולי לאחר שמשלם קונה למפרע. אך לכאורה זה תלוי ברצונו לקנות ולא בתשלומיו וי"ע.

תו"ד"ה וי"ש ולא יניח לבע"כ ליכנס בתוכו עד שיתן לו יציאותיו. וי"ע מאיזה זכות הותר לו לעצוד דינא לנפשי יתצטרו לדין על הבולאות. ואולי בתורת משכון נקיט ל"י, ושם תקנה מיוחדת עשו כאן משום שבעל הבית נהג שלא כהוגן.

דף קי"ז ע"ב תו"ד"ה צלש דאפי"פ שמן דיין ה"י נראה לומר שיהנה. קשה דהא אפילו למ"ד זה נהנה וזה לא חסר מותר היינו דוקא שלא מדעתו אבל הכא הא קאמר ל"י שאינו רוצה דאי נותן לו רשות הא מודה ר"י. ושם י"ל דכיון דזה אינו חסר והוא מנהג שלא כהוגן שאינו משלם תיקנו חכמים דמשוינן ל"י כאילו שלא מדעתו.

בא"ד וא"ת לפי מאי דכ"ד השתא דעממא משום שאסור לכוות ממון חצירו כ"י מ"מ לא הו"ל למימר ידו על התחתונה. י"ע מאי קשיא לכו אפי"פ שלא קנה הנמר סוף סוף לא נעשה קצבן שלו דהא לא עשה כרצון בעה"כ וא"כ הו"ל ככל יורד לחצר חצירו שלא ברשות דידו על התחתונה.

דלמא עד כאן לא קאמר ר"י אלא הכא משום דאיכא שחרוריתא, אין זה דחי' דנאמר דעדיין נשאר ספק שם ס"ל ר"י דעממא הוא משום זה נהנה וזה לא חסר אלא דכיון דאיכא למימר דסבר ר"י אינה משום זה נהנה א"כ מוכרח דאינה מעטם זה נהנה כ"י דאלי"כ הו"ל למימר דינא דילי צהביא דהכנס לחצר חצירו שלא מדעתו

אח"כ מדוע לא יתחייב לתקנו דהא אדעתא דהכי השכיר לו.

ור"י סבר מעציבה אשוי גומות הוא, וכוה כי הכיה דלעיל ק"א צ"י דמעקה וסולס דעל השוכר לעשות כיון דאינו חלק מהבית והוא כדבר חילוני העשוי לנוחיות השוכר וזה מוטל על השוכר לעשות. אך עדיין קשה קושיא דלעיל כיון דמעיקרא שכרו צאופן כזה הרי זה כאילו התחייב לתקנו אם יתקלקל ולא גרע מדלית על גבי פרסק שאמר זה והתחייב לתקן הפרסק ה"י שאמר לו בית זה הרי השכיר לו כמו שהוא עם כל המעלות שיש שם. ויש לחלק דהתם הוה כהנהגה מפורש לכך דאלי"כ למה הזכיר זה אבל הכא לאו אדעתא לכל מעלה שיש בה וכל שמעיקר דין שכירות אינו חייב זה לא התחייב לתקן אם יתקלקל.

רש"י ד"ה אשוי גומות דחזוקי תקרה סגי לה ביתדות. י"ע דא"כ מאי סברת רבנן כיון דאפשר ביתדות אמאי מתחייבין ל"י מעציבה. וי"ל דס"ל דאפי"פ דדבר העשוי רק למטן השוכר ולא לגוף הבית אינו חייב המשכיר אבל סתם מעציבה יש צו גם עוצת השוכר וגם עוצת הבית חייב המשכיר להעמיד מעציבה ואינו ראוי לעשות דבר אחר שצדק יהי רק עוצת הבית דלכתחילה התחייב לתת לו מעציבה.

רש"י ד"ה איני והאמר ר"א אבל היכא דאדם עצמו מחזיק כ"י מודה הוא דלא גרמא בנזקין הוא דתיפטר אלא מחזיק ממש הוא ואדם מועד לעוס ער וישן כ"י. י"ע מה ענין אדם מועד לעולם לכאן דאם אין עליו חיוב לתקן המעציבה א"כ הלא יודע שמים יורדים שם וילך ויגן על עצמו שלא יוזק וכיון שאינו מגין על עצמו הרי הוא מחזיק את עצמו. דהא דאדם מועד לעולם היינו דהלא הוזק בלא ידיעתו אבל מותר לו להדליק אש בתוך ביתו ואם ירצה חצירו להיכנס בה ולשרוף כסותו לא יתחייב בעל האש. ונראה דרש"י ציאר עעם הדבר שצגורי דילי מודה ר"י דעל המחזיק להרחיק א"ע כיון דאדם המחזיק חמור טפי בעלמא דחייב צין ער צין ישן לפיכך חייבוהו נמי להרחיק את עצמו.

רש"י ד"ה אלא וזה לא חסר דלמא"כ לא חזיא ל"י דהא לא הוה צני לה. וקשה סוף סוף השתא דהיא צנוי' שלו היא ורוצה להיכנס ולהשתמש בה ומדוע נקרא אינו חסר צמה שהכל משתמש בה

הבא שמשקבל אין שומעין לו משום דלית לי אגרא גבי אצל הכא דלית לי אגרא גבי אימא שומעין לו. פירוש דודאי בעלמא כותן מתנה לחצירו קנה גם אי לית לי אגרא גבי אצל הכא איכא סברא דדחוי קמדתא לי דמכיכי תיתי יראה ליתן לו חציו בחנם אלא דכיון דפנינכו ולא מחה אמרינן אחולי אחיל לי ולפיכך מסיפא לא הוה שמעין כך חידושא דאחולי אחיל לי והו"א דדחוי קמדתא לי.

תוד"ה כאן תימא כו' יאמר לא אתן לך כלום שלא עשית לי כלום, וגרסא דהכא חייב מדין ערב שכל שאמר לחצירו לעשות משהו ויתחייב ע"ז הרי זה חייב מדין ערב, אולם דין פועל אין לו ולפיכך אינו חייב לשלם מאי דאתי צדדי.

תוד"ה לעשות לישני כגון ששכרו סתמא צל חצירו. ותמוז דס"ל לתוס' דיכול לאמר לו עול מה שעשית בשכרך והלא החפצים שייכים לצבע"צ ואיך יומר לו השוכר עול מה שעשית. והנה הרמב"ן והר"ן כתבו דעול מה שעשית היינו שאינו חייב כלום ודברים בעלמא נינהו, אולם תוס' לעיל צד"ה כאן הקשו למאי דס"ד אמאי לריך לומר עול מה שעשית יאומר לא אתן לך כלום הרי דס"ל דעול מה שעשית היינו תשלומין וא"כ ל"ע איך ישלם בממון חצירו. וגם היכא דהרמב"ם צל חצירו וידע דשל חצירו הוא ולא אמר לו שכרך עלי מאי תשלומין איכא והאומנם דלחצירו איכא חייב לשלם כדן יורד לתוך שדה חצירו שלא צרשות אצל הרי לא שייך לשוכר לומר לו עול מה שעשית שאין זה שלו.

ויש לעיין לדעת הרשב"א ודעימ' דצמידי דאכילה שומעין לו א"כ אמאי לא מתרנא בגמי סתירת הצרייתות צדדי דהא דקתני שומעין לו היינו צמידי דאכילה ודקתני אין שומעין לו מיירי צמידי דלאו אכילה. וגרסא משום דצרייתא קאי אמתניתין דמיירי בשכרו לקש ותצן. [ולא מלאתי הצרייתא צפנים ואולי להדיא איתא שם כן].

אמר רבה הצעה בהפקר תנאי היא. ולדברי רבה אפשר לאוקים מתניתין וצרייתא תרוייבו בהצעה ומתני' אחי כי האי תנא דס"ל בהצעה קני וצרייתא ס"ל כתנא דלא קני.

ומדלא אמרם שם ש"מ דטעמא דילי' לאו משום זה נהנה כו'.

ותנן בל' המשנה ידו על התחתונה. וקשה מאי עדיפא לן ממתניתין שמה גם התם הטעם משום דתיקנו חכמים שלא יבנה מממון חצירו דהא כל המשנה מיירי רק מהך דינא דנצטו שלא כדעת צבע"צ. וי"ל דלישנא כל המשנה משמע דהטעם לזה הוא מפני ששינה וביינו קנס וא"כ אין זה דין כללי לכל נהנה מממון חצירו אלא היכא דקנסוכו.

דף קי"ח ע"א תוד"ה אמר דמפקיר נזקיו לאחר נפילת אונס אמרינן צ"י המניח דפטור. לוי' נראה דלא דמי למפקיר נזקיו כו' דהתם צשעת הנפילה שאז עדיין ה' שלו לא הוצק ואח"כ בשחזק כזר ה' הפקר להכי פטור אצל הכא מיד כשנפל הרי זה הוצק שצומד צרשות חצירו ואינו יכול להשתמש צגינתו ומיד נתחייב לפנותם ומה שנפלו צאונם אינו פטור דכל הפטור דאונס הוא מאי הוה לי למעבד והכא אית לי למעבד עכשיו שיפנהו. ומאחר דנתחייב לפנותם שוב לא יפטר כשמפקירם. וצמי ערם שידעו מסברת דחוי קמדתא לי לא הקשו צרישא אמר לו בגיעוך כו' ממפקיר נזקיו לאחר נפילת אונס אלא מסיפא היכא דפנינכו שיקנה צעל בגינה את האצנים וצמילא פטור צעל האצנים לפנותם וצא הוצרכה בגמי לתרן כמו שכתבו תוס' דחוי קמדתא לי.

תוד"ה ליקני אי לאו דר"י צ"ר חנינא א"ש דאין קונה לו אלא היכא דעומד צל שדכו. ולע"ק דצרישא אמר לו בגיעוך אין שומעין לו פשטות הטעם כמש"כ רש"י דאין אדם קונה הפקר או מתנה שלא צרצרו ולדברי תוס' הרי גם אם ה' רוצה לא ה' קונה משום שאינו עומד צל שדכו דהא רישא צלא פנינכו איירי ואיך אומר לו בגיעוך והלא לא עשה קנין ומשמע דהי יכול להגיעו אלא שאינו רוצה. וי"ל דכונת תוס' דנקט ר"י צ"ר חנינא למימר דלא תידחי דלהכי אינו קונה משום דמיירי צחצר שאינה משתמרת ואינו עומד צל שדכו דצפנינכו ע"כ עומד צל שדכו וקני לכו"ע אצל ודאי מתני' מיירי בכל גוני ולפיכך רישא דהגיעך אין שומעין לו ע"כ משום דאינו רוצה לקנות הוא.

שנקרא צעל האצן הוא חייב, וצשכירות כיון דאינם חייבים צמלאכה זו לאו בעלי האצנים מיקרו לאחויבי עלה.

אמר ר"ש כו' כרי אלו שלו. כתב הגר"א צהגותיו משמע דבעיקר דינא ס"ל כר"י ונ"מ למכירה וערלה. אולם מלשון רש"י כאן וכן כתבו התוס' להדיא לעיל ק"ז א' ד"ה אילן דר"ש כר"מ ס"ל. אולם הרמז"ן הוצא צשע"מ כתב כדברי הגר"א והראצ"ד ס"ל כרש"י. ומה דנקט הגר"א דנ"מ למכירה, הנה ממש"כ התוס' הכא צד"ה וחניא משמע דר"ש לא יומר צמכירה איך כלכה דפלוגתא דמכירה תלוי צסצרה אחרת מפלוגתא דהכא.

דף קי"ט ע"א רש"י ד"ה חייב צעלה דגזע הסמוך לקרקע צתוך שלשכ כקרקע דמי. וכתב הגר"א ומכאן כתב ראצ"ד דג' טפחים סמוך לתחתון ה"ה של תחתון אף לר"מ ור"ש. ותמוז דלא דמי דהכא הגזע צצתוך ג"ע שממנו גדל האילן הו"ל כקרקע אצל התם המקום שממנו יונק הירק לא הוה של תחתון אע"פ שהוא תוך ג"ע.

בג"ע לנוף ואין מגיע לעיקרו כו' תיקו. בקי הרא"ש מאי קמצעיא לי' כיון דטעמא דר"ש הוא דמה שהעליון יכול לקחת צפשיעת ידו אינו מתייאש ממנו ה"י כיון שיכול לקחת שהרי מגיע לנוף אינו מתייאש. ונראה דכיון דלעיקר אינו מגיע א"כ קודם שגדל הנוף עד שהגיע לידו כבר התייאש ממנו ונשאר אינו שלו גם אח"כ. ומה שהוסיף הרא"ש וז"ל כל שהעיקר יתלש עם הנוף של העליון. היינו משום דאילו אין העיקר נתלש עם הנוף א"כ העיקר אינו שלו וא"א לחלק צאותו ירק עצמו שיכ"י מחלה שלו ומחלה של חצירו ולפיכך מכולה מתייאש.

רש"י ד"ה קמי' אטו אי לא אמר ר"ל כלכה כר"ש שמואל מי לא קים צדיני למיקלס' לר"ש כו', והראשונים דס"ל דשצור מלכא היינו שמואל ס"ל דר"ש דקלס' היינו ר"ש צן לקיש.

שומרי ספיהי שציעית כו' דת"ק סצר הצטב צהפקר קני. קשה למה שפירשו התוס' לעיל נ"ח א' ד"ה לשמור דאינו שומרה אלא מודיע שהוא לצורך העומר וצמילא כו"ע צדלי מיינה א"כ ליכא צזה אפילו הצטב שיקנה, ואם תומר ששייך הצטב וקונה א"כ הדרא קושיית התוס' דהתם לדוכתא דהא לישראל אסור כן דאי לשמור אסור כ"ש לקנות ודאי אסור דאין לך שמירה גדולה מזו.

דף קי"ח ע"ב רש"י ד"ה לדברינו וזה מוחל עליהם וגמלאו לו צתרומה ארצעה וזוים שאין לצבור חלק צהן. וקשה דמקופת הקדש צאו ולקופת הקדש חצרו ואטו שאר ממון צצור לא נאסף מיחידים. וז"ל דלשון מחילה דנקט רש"י לאו דוקא הוא דודאי אינו מוחל ונשאר שלו, אלא דלפ"ז לא הי' צריך לאומר דאין כאן משל צצור דעדיפא מנ"י צעא למימר דהוה גזילה, אלא דגם אי הוה גזילה אין כאן פסול צקרצן דקני לה הקדש צשינוי אצל טעמא דאינו משל צצור פסול צקרצן הוא.

חוששין לצעלי זרועות איכא צנייכו. ואע"ג דאיכא צנייכו לעיקר הדין אם משלמין להם או לא. אלא דקאמר לגבי הצבואה ליכא צנייכו אלא הא ולכו"ע אינה של הקדש.

רש"י ד"ה חייב זה שהוא צידו חייב צנזקה כו' דכיון דכוחו הוא הנזק מוטל עליו. ואריך עיון דמאי קמשמע לן מתניתין היא צצא קמא כ"ו צ' אדם מועד לעולם. והראצ"ד צשיטה מקוצלת פירשה דלאו צנפל מכוחו איירי אלא כל אלו כיון שמסרה לחצירו נסתלק חיוצ שמירתו. וצנתוכו על הדימוס כולן עדיין משתתפין צמלאכתה. אולם דוקא צקצלנות דהוה ש"ש אצל צשכירות אינם חייבים כולם להשימה על הדימוס ולהכי הוה ש"ת. ולכאורה ז"ל לדבריו שנפלה צאונם דכעין גניצה ואצידה ולהכי שו"ח פטור ושו"ש חייב. אך אין צריך לזה דמייורי צשנתוכו על הדימוס הי' אפשרות צזה להזיק אלא שכן הוא צורך הצגין ולפיכך הותר לעשות כן ואתיא כת"ק דגם אי עמיד צרשות חייב, והכא מי

סליק פרק הבית והעלי' וסליקא לה מסכת בבא מציעא בעזר צורי וגואלי

